

HELENE FLOOD

Terapeutti

BAZAR

HELENE FLOOD

Terapeutti

Suomentanut
Virpi Vainikainen

Bazar Kustannus Oy
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Virpi Vainikainen
Norjankielinen alkuteos *Terapeuten*

© Helene Flood

First published by H. Acshehoug & Co. (W. Nygaard) AS, 2019
Published in agreement with Oslo Literary Agency

ISBN 978-952-279-917-3

Taitto Jukka Iivarinen / Vitale
Painettu EU:ssa

PERJANTAI 6. MAALISKUUTA:

Viesti

*Ulkona oli pimeä, kun hän lähti. Heräsin kun hän kumartui
ylleni ja antoi otsalle suukon.*

Olen lähdössä, hän kuiskasi.

*Käänsin päätä puoliunessa. Hän oli päällystakissa, kassi
olalla.*

Lähdetkö sinä, minä mutisin.

Nuku sinä vain, hän sanoi.

*Kuulin hänen laskeutuvan portaita, mutta nukahdin
ennen kuin ovi sulkeutui hänen perässään.*

Herätessäni olen sängyssä yksin. Rullaverhon ja karmin välistä raosta kajastava auringonsäde osuu suoraan silmiin ja herättää minut. Kello on puoli kahdeksan. Oikein hyvä aika nousta ylös.

Kävelen paljain jaloin kylppäriin uhmaten käytävän kokolattiamatolla lainehtivia lastuja ja pesuhuoneen laastilattiaa peittäviä kosteita kuormalavoja. Pesuhuoneessa ei ole kattolamppua, mutta Sigurd toi sinne työvalaisimen vanhoja laattoja poistaessaan, ja se on yhä paikallaan, pahaenteisen pysyvän oloisena. Nyt valoa riittää onneksi muutenkin, valaisinta ei tarvitse. Se on tehokas, kuten työvalaisimen kuuluu olla, ja

sen kovassa, valkoisessa valossa suihkussa käyminen tuntuu samanlaiselta kuin peruskoulun pukuhuoneiden suihkuissa, kaikki näkyy. Avaan hanan heti, jotta vesi ennättäisi lämmetä sillä aikaa kun riisun. Lämminvesivaraaja pitäisi vaihtaa, mutta Sigurdin suihkut ovat lyhyitä enkä minä pese tänään tukkaa, joten vesi riittää.

Suihkukoppi on muovia. Senkin piti olla väliaikainen. Sigurd on piirtänyt meille uuden, muuratun ja lasiovellalla varustetun suihkutilan, joka laatoitetaan pienillä, valkoisilla ja sinitäplikkäillä laatoilla. Kaikista tämän talon puolitiehen remontoituista huoneista keskeneräisyys näkyy räikeimmin pesuhuoneessa. Vanhat laatat on poistettu, uusia ei ole tullut tilalle. Ei ole valaisimia eikä kunnollista verhoa, lattian suojana on kuormalavoja, läpiviennit ammottavat seinissä, suihkussa käydään väliaikaisesti tässä Sigurdin äidinisän peruja olevassa ikivanhassa kopissa. Jonkin aikaa jaksoin nähdä talon sellaisena kuin siitä tulisi, kun kuljeskelin tällä unohdetulla remonttityömaalla, näin sinipilkulliset kaakelit, sileät rappaukset ja upotetut valaisimet, tunsin lämpimät laatat jalkapohjien alla ja aistin lukuisilla asetuksilla varustetusta modernista suihkusuuttimesta juuri sopivalla voimalla virtaavan lämpimän veden. Nyt näen vain, kuinka paljon aikaa kaikkeen vielä menee. Kokeillessani kädellä hitaasti lämpenevää vesisuihkua tulen ajatelleeksi, kuinka olen jotenkin lakannut uskomasta, että talosta tulisi koskaan valmista.

Lämmin vesi herättää. Talo ei ole lämmin, makuuhuone vielä menettelee mutta pesuhuoneessa on jäätävää. Koko pitkän talven olen tepastellut aamuisin alasti suihkun vieressä käsi veden lämpötilaa tunnustelemassa. Nyt ollaan sentään jo kevään korvalla. Suihku tekee hyvää, se moukaroi kananlihalla olevaa ihoa, ja kerään kouriin vettä ja upotan kasvot siihen, tunnen miten se tempaisee minut kunnolla irti yöstä, päivän puolelle.

Perjantai. Kolme potilasta, vakituinen perjantaijengini. Ensin Vera, sitten Christoffer ja viimeiseksi Trygve. Ei pitäisi sijoittaa Trygveä perjantain loppuun, mutta houkutus on suuri päättää viikko sitä tuntia seuraavaan helpotuksen tunteeseen. Otan taas vettä käsiin, kastan kasvoja ja hieron poskia. Sigurd on mökillä kavereidensa kanssa sunnuntaihin asti. Olen yksin koko viikonlopun.

Menen makuuhuoneeseen pukemaan, kylmässä kylppäri-ssä ei kestä viettää sekuntiakaan kauemmin kuin on pakko. Sängyssä peittomme ovat yhdessä kasassa. Huoneen ilma on unesta sakea, ainakin omastani, ehkä myös Sigurdin. En katsonut kelloa hänen lähtiessään, siitä voi olla jo monta tuntia. Meillä ei ole kaappia, mutta Sigurd on kiinnittänyt seinän ja hormin väliin metallitangon, jolle mekot ja paidat ja jakut on ripustettu. Sigurdin vaatteet roikkuvat miten sattuu, minun on järjestetty siististi väreittäin. Katson Sigurdin vaatteita, työvaatteita ei näytä puuttuvan, mutta hänenhän olikin tarkoitus ajaa suoraan Norefjellille. Hänen kassinsa on kadonnut lattialta, ja muistan, että se oli hänen olallaan, kun hän lähti. Valitsen asiallisen työasun, paitapuseron ja pitkät housut, ja vaaleansinistä slimmattua paitaa tangolta poimiessani ajattelen, kuinka vain muutaman tunnin kuluttua saan palata tänne ja vaihtaa treenivaatteisiin, jos päätän käydä salilla, tai verkkareihin ja jätti-T-paitaan, jos en. Vain kolme potilasta ensin.

Kolme potilasta on itse asiassa liian vähän. Minun pitäisi ottaa vastaan neljä potilasta päivässä, mielellään viisi kerran pari viikossa. Niin minä laskin, kun olin ryhtymässä itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi. Yksityisvastaanotolla paperitöitä on vähemmän, sanoin Sigurdille, kun istuimme suunnittelemassa entisen kotimme keittiössä Torshovparkenissa ja laskimme budjettia Excel-taulukkoon, ennätän hyvin ottaa vastaan ainakin neljä potilasta päivässä, luultavasti viisi.

Useimpina päivinä viisi. Tai ainakin kerran viikossa, mutta eihän pieni lisätulo pahaakaan tekisi. Me nauroimme.

– Älä sentään liikaa raada, Sigurd sanoi.

– Paraskin sanomaan, minä sanoin.

Sigurd alkoi yrittäjäksi samaan aikaan, hänellä oli omat laskelmansa samassa Excel-taulukossa. Ainakin kahdeksan asiakasta kerrallaan, mielellään kymmenen. Muiden osakkaiden auttamista tarpeen mukaan, joka tunti on kotiin päin.

– Välillä joudutaan tekemään ylitöitä, me arvelimme, – mutta se tietää vain rahaa yhteiseen kassaan.

Nyt minulla on useita kolmen potilaan päiviä ja vain satunnaisesti viisi päivässä. Kuinka tässä näin kävi? Potilaiden hankinta osoittautui odotettua vaikeammaksi, ja nuoret peruuttavat aikojaan usein, mutta siinä on vain puoli syytä. Napitan viimeisetkin napit, siivosti ylös asti. Yksi tärkeä tekijä minulta unohtui ottaa huomioon siellä Torshovin keittiössä istuessa, kun Sigurdin vanha kirjoituspöydän lamppu valaisi tietokonetta ja muistiinpanojamme. Inhimillinen tekijä. Minäkin, joka viihdyn mainiosti yksin, tarvitsen muita ihmisiä. Poistin työtoverit yhtälöstäni muutamalla kynän liikkeellä, enkä olisi ikinä uskonut, että voisin kärsiä yksinäisyydestä. Että yksinolo tekisi minusta passiivisen. Jos joku olisi kertonut vuosi sitten, kuinka raskasta markkinointi ja uusien potilaiden hankkiminen olisi, kuinka pelottavalta se tuntuisi, en olisi uskonut.

Aamiainen on minulle päivän paras ateria. Istun keittiösaarekkeemme ääressä sanomalehden, voileivän ja kahvimukin kanssa. Syön mielelläni yksin. Sigurd lähtee aikaisin kotoa, hörppää kahvinsa seisaaltaan keittiön työtason ääressä. Minä nautin kiireettömyydestä. Luen Aftenpostenin mielihedisivut ja elokuva-arvostelut. Mietin edessä olevaa päivää. Sigurdin kuppi on jäänyt esille. Tuossa se seisoo tiskialtaan

reunalla. Keittiö on yksi harvoja jokseenkin valmiiksi saatuja tiloja talossa, ja niin sileä tason pinta on, ettei minun tarvitse nousta paikaltani nähdäkseni puoliympyrän muotoisen renkaan kupin alla. Tyypillistä. Ehkä se on biologiaa, tämä ero miesten ja naisten välillä, kun vain toinen näkee kahvirenkaan kupin alla, muruset leivänpaahtimen alla, roiskeet tiskipöydällä. Työnsä Sigurd haluaa tehdä viimeisen päälle, hän suunnittelee jokaisen yksityiskohdan, tekee pikkutarkat piirustukset ja vaikuttavat grafiikkaesitykset, mutta pikkuasioissa hänen tarkkuutensa pettää. Kun astiat pitäisi panna tiskikoneeseen. Tiskipöytä pyyhkiä. Lämpäri sulkea illaksi. Pikkuasioitahan ne ovat, mitä niistä nalkuttamaan, miksi ottaa pulttia sellaisesta. Sitten taas toisaalta, miksei hän voi uhrata niitä kolmea sekuntia mitä siihen menisi?

Tässä vaiheessa kiinnitän huomiota seinäkoukkuun, jossa Sigurdin piirustusputki yleensä riippuu. Tuubi, jossa hän kuljettaa piirustuksia töihin ja töistä kotiin, on harmaata muovia, ja sen päihin on kiinnitetty musta kantohihna. Kottona putkilo riippuu aina samassa koukussa. Tuijotan tyhjää koukkua otsa rypyssä. Eikö Sigurdin pitänyt ajaa suoraan Thomaksen luo ottamaan muut pojat kyytiin? Eikö hän nimenomaan sanonut niin? Ja eikö piirustusputki ollutkin seinällä eilen illalla?

Kaikenlaiset epäjohtonmukaisuudet ovat aina vaivanneet minua enemmän kuin ihmisiä yleensä. Toiset osaavat sivuuttaa ne, ja kadehdin heitä. Sigurdin ei pitänyt käydä työpaikalla, no jaa, ehkä käsitin väärin. Hän sanoi menevänsä suoraan Thomaksen luo, mutta ehkä kuulin väärin, ehkä hänen olikin määrä käväistä ensin töissä. Ehkä piirustusputki oli jätetty työpaikalle, ja kun muistan nähneeni sen seinällä eilen, ajattelen itse asiassa toissapäivää. Tuollainen helpottaa varmasti elämää. Kun muistaa huonosti, ei ole niin epäluuloinen, niin hankala. Niin kuin nyt: muistan ilman epäilyksen häivää, että

puhuimme asiasta eilen, kun nousin sohvalta väliaikaisessa oleskelunurkkauksessamme ja tulin tähän keittiönurkkaukseen tyhjentämään jäljelle jäänyttä teetilkkaa, heittämään käytettyä teepussia roskiin ja panemaan kuppia koneeseen, muistan että noin metrin päässä tästä saarekkeesta, jonka ääressä nyt istun, minä käännyin ja sanoin Sigurdille, moneltako te sitten lähdette huomenna? Ja muistan Sigurdin yhtä kirkaasti kuin jos nyt näkisin hänestä valokuvan, sellaisen ultra-terävän miljardien megapikseleiden kuvan, jossa jokainen ihon epäpuhtaus näkyy viimeistä piirtoa myöten, muistan virttyneen neuleen ja reikäiset housut, joita hän usein käyttää iltaisin, ja kuinka hän vetäisi kättään pörröisten kiharoiden läpi, katsoi minua silmät väsyneinä viiruina ikään kuin olisin herättänyt hänet, ja sanoi,

– Öh. Aikaisin. Yritän olla Thomaksen luona puoli seitsemältä.

Ja minä sanoin,

– Puoli seitsemältä?

Ja hän sanoi,

– Joo. Niin päästään perille varhain ja saadaan kokonainen päivä rinteessä.

Ehkä hän otti piirustusputken mukaan epähuomiossa. Ehkä hänen oli tarkoitus tehdä mökillä myös töitä. Ehkä hän muutti mieltään ja ajoi sittenkin vielä työpaikan kautta.

Minulla on liian tarkka muisti. Muistan aivan liian selvästi, miltä hän näytti, kun puhuimme tästä, kuinka hänellä oli yllään se ruma mustakauluksinen beige neule, joka näyttää aivan äidin ostamalta, kuten onkin, hänen äitinsä oli ostanut sen ennen kuin me tapasimme, niin hän vakuutti, kun ensimmäistä kertaa kehtasin huomauttaa, kuinka puistattavan kammottava se on. Tuollainen täysin epäolennainen yksityiskohta, jonka muistamisesta ei ole mitään hyötyä. Eikä varsinkaan ole tarpeen muistaa, kuinka vastasin okei ja käännyin,

ja kun olin pannut kupin koneeseen ja katsoin sohvalle, hän istui jo läppäri sylissä ja silmät ruutua siristellen, kulmat kurtussa ja suu puoliksi auki, vastustin halua sanoa, sytytä nyt valot, pilaat silmäsi, äläkä pidä läppäriä sylissä, se alentaa siemennesteen laatua ja jossain vaiheessa me ehkä haluamme sen olevan priimaa, äläkä istu noin kumarassa, selkäsi kipeytyy, ja sanoin vain,

– Menen nukkumaan. Hyvää yötä.

Pelkkiä epäolennaisuuksia kaikki. Pitäisi osata erottaa joukosta se, jolla on jotain merkitystä. Jos muistaa kaiken, on vaikeampi kiinnittää huomiota olennaiseen, siihen mikä *täytyy* muistaa.

Pesen hampaat kylppärissä tasapainoillen kuormalavoilla, jotka Sigurd on tuonut joltain rakennustyömaalta lattian suojaksi. Pesuallas on Torp-vaarin peruja kuten suihkukoppikin, eli se on asennettu ennen vuotta 1970 eikä sitä ole sen koommin päivitetty, vanhan Torpin itse tekemiä huolto-toimenpiteitä lukuun ottamatta. Kylmän ja kuuman veden hanat ovat erilliset, ja niitä katsoessa voin melkein nähdä vanhan Torpin koukkuiset, reuman runtelemat kädet niitä vääntämässä. Sigurdin isoisä ei uskonut mammonaan. Hän uskoi, että ennen pitkää kommunistit nousisivat vääjäämättä valtaan Norjassa. On mahtanut tehdä tiukkaa seurata, kuinka hitaasti se kävi, hän oli odottanut sitä 50-luvulta saakka. Kun hän lopulta veti viimeisen henkäyksensä vintillä sijaitsevassa komentokeskuksessaan, oli hänen vakaumuksensa pysynyt lujana kuin kallio läpi Neuvostoliiton romahduksen, eikä sitä ollut horjuttanut edes Kiinan nousu maailmantaloudeksi, mutta hieman vanhaa kehäkettua oli varmasti masentanut huomata oman terveytensä rapistuvan sitä mukaa kuin maailman kommunistivaltiot taipuivat kapitalistisiin ideoihin. Kylmä sota oli hänen elämänsä parasta aikaa, ja hän

kertoi silminnähdän ylpeänä kaikille luonaan vieraileville eli lähinnä Sigurdin äidille, Sigurdille ja minulle, kuinka turvallisuuspoliisilla oli ollut hänestä kansio 1970-luvulla. Viime vuonna vanha Torp kuitenkin kohtasi loppunsa ja jätti jälkeensä vain tämän talon muistot, vanhat lämpöpatterit ja hanat sekä toistaiseksi sellaisenaan säilytetyn komento-huoneen ja sen hyllymetrit kirjoja ja Kommunistipuolueen ja Kommunistisen työväenpuolueen jäsenlehtiä, seinäkartat, joihin hän oli nastoilla merkinnyt mielestään strategisesti tärkeitä kohteita, sekä vanhan ruosteisen revolverin, joka oli tiettävästi kuulunut jollekin Venäjän vallankumouksen taistelijalle ja jonka hän oli hankkinut 1970-luvulla joko suojakseen tai antaakseen turvallisuuspoliisille syytä pitää häntä silmällä.

Vanhan Torpin kuolema merkitsi Sigurdille ja minulle tilaisuutta toteuttaa asuntounelmaamme. 1950-luvulla Nordberg oli ollut vain yksi asuinalue muiden joukossa, mutta vuosien mittaan sen arvostus oli lisääntynyt, ja vuonna 2014 ei meidän kaltaisemme nuoripari olisi ikinä saanut kasaan sellaista alkupääomaa, jolla pääsisi tänne asumaan. Aina vanhuksen luona vierailtuamme me haikailimme matkalla metroasemalle, katso nyt noita maisemia, metsätkin aivan lähellä ja kaupunkiin vain lyhyt metromatka, ja merikin näkyy. Mutta mitä siitä. Me päätyisimme rivitaloon jossain lähiössä ilman minkäänlaisia maisemia tai ulkoilumaastoja. Kaksi päivää sen jälkeen kun vanhus oli löydetty, julistettu kuolleeksi ja toimitettu hautaustoimistoon edelleen käsiteltäväksi, Sigurdin äiti kuitenkin soitti pojalleen ja sanoi,

– Kuulehan, eikö vaarin talo Kongleveienillä sopsisikin teille erinomaisesti?

Margrethe oli vanhempiansa ainoa lapsi, ja hän asuu uudehkossa omakotitalossa Røassa. Sigurdin veli Harald asuu San Diegossa, eikä hänellä ole käyttöä Oslossa sijaitsevalle

talolle. Sigurdin edesmenneen isän mökki Krokskogenissa siirrettiin Haraldin nimiin, joka lupasi olla myymättä sitä ennen kuin äiti olisi liian vanha käymään siellä, ja erotus hyvitetäisiin hänelle aikanaan kun Margrethen talo myytäisiin. Vanhan Torpin talo siirtyi meille.

Vanhan Torpin kuolemaan liittyy sellainen ikävä seikka, että hänet löydettiin vasta kolmisen viikkoa kuoleman jälkeen. Hän oli vetänyt viimeisen henkäyksensä komento-huoneessaan vintillä, sen huoneen yläpuolella, joka nyt on Sigurdin ja minun makuuhuone, termarillinen pannukahvia vieressään ja edessään kartta niiltä ajoilta, kun puhuttiin vielä Itä-Saksasta ja Länsi-Saksasta. Sydän oli ilmeisesti pettänyt. Siinä ei ollut mitään ihmeellistä, mies oli melkein yhdeksänkymmenen. Hän ei myöskään ollut erityisen seurallista tyyppiä, eikä hänen luonaan käynyt juuri muita kuin omaisia. Margrethe oli silloin jokavuotisella kahden kuukauden etelänmatkallaan, ja Sigurd ja minä olimme luvanneet käydä katsomassa vanhusta viikoittain, varmistamassa, että kaikki oli hyvin. Mutta meillä oli kiireitä töiden ja oman elämän kanssa, välistä jäi viikko silloin, toinen tällöin, ja niin kävi, että kerran kun tulimme käymään kaksi viikkoa myöhässä, aistimme hiljaisuuden heti kun Sigurd väänsi avainta.

– Vaari? Sigurd huusi.

Muistan kuinka katsoimme toisiamme noloina hymyillen, lievän syyllisyyden vallassa siitä että vanha kommunisti oli joutunut pärjäämään yksin niin kauan, ja kun nyt näen mielessäni Sigurdin hymyn, näen kuinka kireä se oli, vähän kuin hakaneuloilla kiinnitetty. Tekisi mieli sanoa, että tiesimme heti, vaikka turhan teatraalistahan se olisi. Mutta ehkä syyllisydentunne sai meidät aavistamaan paha. *Vaari?*

Minä hänet sitten löysin. Hän makasi kasvot karttaa vasten. Iho oli harmaa ja ryppyinen, kuivaa kuin nahka ja yhtä elotonta, ja sitä täplittivät lautumat, jollaisia ihmisruumiiseen

tulee kun se makaa pitkään kuolleena. Sen näyn pyyhkisin mielelläni mielestäni. Keltaiset kynnet näyttivät olevan irtoamis pisteessä. Niskanikamat kuin puhkaisemassa kuolleen pergamentti-ihon. Raskas ja tunkkainen hajoavan lihan haju. Sen jälkeen en ole juuri käynyt komento huoneessa. Ehkä tämä rasite oli syy, miksi Margrethe tarjosi taloa meille.

Halusimme ryhtyä remonttiin välittömästi, kuoria vanhan miehen pois seinistä, tyhjentää talon hänestä ja tehdä siitä omamme. Sigurd laati heti piirustukset, minä budjetin. Uusi ja yllättävä taloudellinen liikkumavara avasi mahdollisuuksia. Pari Sigurdin vanhaa opiskelukaveria oli perustamassa omaa arkkitehtitoimistoa, ja Sigurdia oli pyydetty mukaan. Hoitovastikkeista ja asuntolainoista vapauduttuamme oli asuntomme myynnistä saadut rahat mahdollista käyttää Sigurdin osuuteen toimistosta. Minä en viihtynyt työssäni kunnallisen nuorisoneuvolan psykologina. Nyt kun meillä oli tilaa, voisin perustaa yksityisvastaanoton. Talo merkitsi elämänmuutosta. Neljä päivää ennen muuttoa kävimme maistraatissa ja menimme naimisiin. Vihkimisen jälkeen söimme Halvorsenin konditoriassa napoleoninleivokset minun sisareni ja Sigurdin kahden parhaan kaverin ja heidän kumppaneidensa kanssa. Mikään ei muuttunut, me olimme yhä me, mutta halusimme, että virallinen puoli olisi järjestyksessä. Ensimmäisen yönme talossa nukuimme ilmapatjalla olohuoneessa. Skoolasimme proseccolla, *tästä se lähtee*.

Mutta vanhasta Torpista ei päässytäkään irti aivan niin helposti kuin olimme odottaneet. Remontti venyi. Yritysten käynnistäminen vaati sekin aikaa. Varsinkin Sigurd teki pitkää päivää, ja remonttisuunnitelman läpivienti oli suurelta osin hänen ja hänen osaamisensa varassa, hänen kätevässä käsissään. Olimme aloittaneet remontin innokkaasti ja tar-moa täynnä. Repineet tapetit ja pesuhuoneen laatat. Jotain oli saatu valmiiksi, kuten keittiö ja minun toimistoni

autotallin ylisillä. Mutta sitten vauhti hiipui. Sigurd sai uusia asiakkaita, hänen työpäivänsä pitenevät. Hänen aikansa meni kumarassa piirustuspyöjän yllä. Tuli talvi, kylmää ja pimeää, ja tarmo ja jaksaminen hupenivat. Työpäivän jälkeen ei jaksanut enää maalata, emme jaksaneet lähteä Maxbohon hanoja ja suihkusekoittajia katsomaan emmekä laatta- ja maalikauppoihin, emme sekoittaneet laastia, emme repineet tapetteja enää vaan vajosimme vanhaan, Torshovin asunnosta tuotuun sohvaan television ääreen. Usein Sigurd tuli kotiin vasta iltamyöhällä, hartiat kumarassa, piirustusputki olalla roikkuen.

Kesällä sitten, me sanoimme. Kesäloma käytetään remonttiin. Siihen on enää kolmisen kuukautta, ja pelottaa huomata, kuinka vähän jaksan uskoa siihen. Ei se suju kuitenkaan. Lopulta sanomme että syksyllä sitten, ja sitten tulee kylmä ja koittaa uusi pitkä talvi, ja taas tassutellaan paljaat jalat jäässä kylppärin kuormalavoilla.

Vera on jo paikalla, kun pääsen työhuoneelle. Vastaanottoni toimii autotallin ylisillä. Sinne on rakennettu pikkuruinen odotushuone, jossa on kenkäteline, pinnatuoli ja lehtiä pienen pienellä pöydällä sekä ovi minun toimistooni. Vera istuu pinnatuolilla. Hänellä on lehti sylissä, mutta en usko hänen lukevan. Hän nostaa katseensa, kun saavun.

– Hei, tohtori, hän sanoo.

Hän vaikuttaa aamunraikkaalta, kampaajalla käyneeltä.

– Hei, minä sanon. – Odota hetki, kun minä... kutsun sinut sitten.

– Selvä, hän sanoo auliisti, toinen kulmakarva tutulla kaarella, ironian ripauksena, jolla hän maustaa melkein kaiken mitä sanoo.

Menen toimistooni ja suljen oven niin ettei Veran katse seuraa minua sisään värittämään kaikkea, mitä teen.

Toimistosta Sigurd sai hienon. Huone ei ole suuri, ja vino-katon takia tila on hyödynnettävä tarkkaan. Sigurd poisti toisen, ajotielle antavan päätyseinän kokonaan ja korvasi sen lasilla. Sen edessä ovat tuolini, kaksi kaunista Arne Jacobsenin nojatuolia, pieni pöytä välissään. Kun istun siinä potilaan kanssa, olemme huoneen valoisimmassa kohdassa. Katonlappeseen yläpuolellemme Sigurd on asentanut kaltevan ikkunan, josta tulee lisää valoa, ja pari korutonta kattolamppua pitävät nurkkauksen lempeänä ja lämpimänä myös syysmyrskyllä ja talvipakkasella. Toiselle päätyseinälle, joka erottaa toimiston odotushuoneesta, Sigurd sijoitti pienen, valkoisen kirjoituspöytäni. Seinälle oven molemmin puolin on kiinnitetty hyllyjä katonharjaan asti, kirjoille ja kansioille on runsaasti tilaa. Päätyseinä ja lattia ovat heleänvaaleaa puuta, sivuseinät on maalattu valkoisiksi, ja kokonaisuus on hyvin moderni, viihtyisä. Pitkille seinille, sinne missä katto lähestyy lattiaa, olen sijoittanut viherkasveja, ja vaikka niitä totta puhuen on hankala pitää hengissä, sillä kun sammutan lämmittimen illalla lähtiessäni, huoneessa tulee kylmä, luovat ne tunnelmaa. Täällä voi hengittää, huone sanoo. Täällä voit olla oma itsesi. Mitään siitä, mitä sinä tässä huoneessa sanot, ei tuomita, kerrota eteenpäin tai pilkata. Sellaisen minä halusin toimistokseni, huoneen joka kutsuu sisään. Sellaisen minä myös sain. Kaikki kunnia Sigurdille siitä.

Mutta nyt Vera istuu odottamassa minua, ja puristava uupumuksen tunne kasvaa kaulakuopassa. En haluaisi kutsua häntä sisään. Istun kirjoituspöydän ääreen ja käynnistän tietokoneen. Aion lukea hänen edellisen käyntinsä muistiinpanot, vaikkei se oikeastaan olisi tarpeen, muistan kyllä mistä viimeksi puhuttiin. Haluan aikaa, haluan lykätä sitä hetkeä, kun joudun aloittamaan istunnon. En tiedä, miksi toimin sillä tavalla, tai en halua ajatella sitä. Terapeutti välittää

potilaastaan, ja minä välitän Verasta, mutta siitä ei pääse mihinkään, että tunnit hänen kanssaan ovat raskaita.

Ongelmia vanhempien kanssa, lukee edellisen kerran muistiinpanoissa, ongelmia poikaystävän kanssa. Veran ongelmat ovat ihmissuhdeongelmia. Hän alkoi käydä minun luonani pian joulun jälkeen. Terapian tavoitteeksi määriteltiin masennusreaktion lievitys. Vera on tavallista älykkäämpi, ehkä suorastaan erityislahjakas, ja häntä pitkästyttää kaikki. Olen niin kyllästynyt kaikkeen, Vera sanoi ensimmäisellä tapaamisellamme, kun pyysin häntä kertomaan, miksi hän oli hakeutunut juttusilleni, millään ei tunnu olevan mitään väliä. Poikaystävä on kuulemma naimisissa oleva mies. Vanhemmat ovat tutkijoita, he koettavat todistaa erästä matemaattista teoreemaa, josta vain muutama ihminen maailmassa ymmärtää mitään, ja he ovat aina töissä ja usein matkoilla. Sisarukset ovat aikuisia, muuttaneet omilleen aikaa sitten, ja kahdeksantoistavuotiaan, ikäistään vanhemman Veran mukaan perhe oli ollut jo valmis, kun hän syntyi. Vanhemmat eivät olleet halunneet lisää lapsia. Hän oli vahinko.

Tekemistä riittää. Se ei ole ongelma. Veran elämässä on kipua. Mutta työstettävä materiaali on raskasta.

Silmäilen sähköpostit, vitkuttelen viimeiseen saakka ennen kuin kutsun hänet sisään. Pelkkiä mainoksia, ei mitään henkilökohtaista. Äkkiä haluaisin soittaa Sigurdille, mutta eihän siinä olisi mitään järkeä, kello on viittä vaille yhdeksän ja hän saattaa olla vielä autossa poikien kanssa. Vedän henkeä. Kolme potilasta, sitten alkaa viikonloppu. Koko ilta yksin. Lounastreffit siskon luona sunnuntaina, muuten ei mitään suunnitelmia. Kuntosalikäynti korkeintaan.

– Joko tohtori on valmis? Vera lausuu, kun astun kutsuun häntä.

Tohtorijutun hän keksi toisella tapaamisellamme. Hän kysyi, mitä eroa on psykologilla ja psykiatrilla, ja minä

kerroin, että olen psykologi, en lääkäri, että minut on koulutettu tarkastelemaan koko ihmistä eikä pelkkää patologiaa, mutta hän juuttui siihen mitä sanoin ensin ja totesi, etten minä siis ollut mikään oikea lääkäri. Tulin harmillisesti päästäneeksi sen ihon alle, tökkimään jotain alemmuudentunnetta jota en ollut edes tiedostanut, ja vastasin vähän liian hana-kasti tietäväni yhtä paljon kuin lääkäritkin siitä mitä ihmisen päässä tapahtuu, jolloin hän nauroi ja sanoi, selvä juttu, minä sanon sinua tohtoriksi. Tunnen aina tämä ikävän piston, kun hän käyttää sanaa, jossain kurkun perukoilla pistelee pelko, että olen paljastanut liikaa. Välillä mietin, ymmärtääkö hän kuinka se ärsyttää minua, osoittaako se jonkinlaista passiivis-aggressiivista asennetta, mutta hän vaikuttaa vilpittömältä ja nimitys pelkältä vitsailulta.

Päästän hänet edeltä toimistoon. Vera on hieman keskipituista pidempi, hoikka, ilman sanottavaa lantion kaartaa. Hänellä on melko isot kädet, ne heiluvat kyljissä, ja minä katson häntä ja mietin niin kuin nainen aina toisen naisen tavatessaan miettii, onko hän kaunis?

On, tavallisen sievä. Nuori. Samalla hänessä on jotain vähän kummaakin, noissa pienissä, pyöreissä kasvoissa ja pitkässä kropassa.

– No niin, hän sanoo istuutuessaan, – riitelin taas isän ja äidin kanssa. Ja Larsin kanssa.

– Jaha, minä sanon ja asetun tuoliin, – kerro.

Aamuaurinko paistaa pieneen kattoikkunaan hänen kertoessaan, valaisee hänen hiuksiaan ja tekee niistä kuin sädekehän, sadoista kihartuvista haituvista, jotka ovat karanneet muuten sileästä kampauksesta. Kaikilla työillä on tuollaisia kurittomia haituvia, ajattelen. Minullakin on niitä paljon, vielä enemmän kuin Veralla.

Hänen kertomuksessaan näkyy selvä kaava. Vera tuntee vanhempien torjuvan hänet, vanhemmilla ei töiltään ole

aikaa hänelle. Koska hän ei pysty kertomaan heille mielihahansa syitä, heidän yhteenottonsa jäävät ratkeamatta, ja entistä torjutummaksi itsensä tunteva Vera soittaa poikaystävälle ja aloittaa uuden riidan. Puhelun jälkeen poikaystävä menee joka tapauksessa kotiin vaimonsa luo, joten Veran provosoima riita ei voi päättyä kuin torjuntaan, ja niin hän voi ottaa vanhempien laiminlyönnistä johtuvat vaikeasti käsiteltävät tunteet ja siirtää ne helpommin käsiteltävään yhteyteen poikaystävän kanssa. Puolen tunnin keskustelun jälkeen jaan tämän havainnon hänen kanssaan.

– En tiedä, Vera sanoo ja irvistää. – Eikö tuo ole vähän liian helppo selitys? Jotenkin freudilainen?

– Tarkoitatko, ettei se sinusta pidä paikkaansa?

Hän katsoo kirjahyllyä kuin maistellen tulkintaani. Sormet hypistelevät rannekorua, ohutta hopearengasta, jota koristaa yksittäinen helmi, ja hän hieroo helmeä peukalon ja etusormen välissä. Vähän turhan aikuinen koru hänelle, ajattelen. Minun puheillani käyvillä tytöillä on usein kirjainkoruja, he koristautuvat sellaisilla sanoilla kuin LOVE tai TRUST tai ETERNITY. Tämä rannekoru voisi kuulua aikuiselle naiselle.

– En tiedä. Toivottavasti ei. En kyllä usko, että soitin Larsille siksi että halusin itselleni kurjan olon. Pikemminkin minulla oli valmiiksi kurja olo, ja halusin että se paranisi.

– Ymmärrän, minä sanon. – Ja loppujen lopuksi sinulla oli vain entistä kurjempi olo.

– Niin, hän sanoo ja huokaa syvään. – Huono strategia.

– Osaatko sanoa, mikä olisi ollut parempi strategia?

– Ai miten olisi voinut tulla parempi olo? En tiedä. Tulee mieleen vain huonoja strategioita.

– Kuten millaisia?

– Viiltely, hän sanoo. – Eikö se ole klassikko, itsensä vahingoittaminen? Yksi tyttö meidän luokalla tekee sitä.

Bloggaakin siitä, ottaa kuvia ja esittelee haavojaan, ihan sairasta. Mutta ei sellainen ole minun tyyliäni. Ellei Larsia sitten pidä itsetuhoisuutena.

Viimeinen miete on täky, johon en tartu. Hän haluaa puhua poikaystävästä, hänellä on tarve keskustella jonkun kanssa suhteestaan, eikä hänellä ole ketään muuta jolle uskoutua, mutta se suhde ei kuitenkaan ole hänen kipupisteensä. Minä näen poikaystävän oireena, kun taas masennuksen syy on syvemmällä, asioissa, joista Vera ei halua puhua. Sinne meidän täytyy mennä. Ruumiini on yhä uninen, vastustan halua venytellä siinä istuessani. Veran takana usva näkyy haihtuvan. Tulee kaunis päivä.

– Kun olit riidellyt vanhempiesi kanssa, sinulla oli kurja olo, minä sanon. – Halusit parantaa oloasi, ja sen sijaan, että olisit ryhtynyt vahingoittamaan itseäsi tai tehnyt jotain muuta tyhmää, sinä valitsit keinon joka olisi saattanut toimiakin, hait tukea toiselta ihmiseltä. Valitsit kuitenkin ihmisen, jonka tiesit torjuvan sinut. Mutta mitä jos olisit valinnut jonkun muun?

– Niin kuin kenet?

– En tiedä. Jonkun, johon voit luottaa. Tyttökaverin vaikka.

– Tyttökaverin, hän toistaa ja pyörittelee silmiään.

– Onko sinulla tyttökavereita, Vera?

Hän katsoo minua. Mittaileeko hän minua? Jotain haastavaa hänen katseessaan välkähtää, ja hän sanoo,

– Minulla on paljon tyttökavereita. Vaikka kuinka paljon, herranen aika, yli tarpeen. Mutta tiedätkö mikä siinä on hankalaa?

– En tiedä, minä sanon. – Mikä siinä on hankalaa?

– He ovat idiootteja. Joka ainoa.

– Ahaa, minä sanon, mietin hetken ja jaan sitten mietteeni. – Siinä tapauksessa he eivät kuulosta kovin hyviltä kavereilta.

Miltä tuntuu, kun kaikki ympärillä lakkaa yhtäkkiä olemasta?

Kolmekymppinen nuorisopsykologi Sara pitää vastaanottoaan perin-
tötalossa, jota hän kunnostaa kunnianhimoisen arkkitehtimiehensä
Sigurdin kanssa. Eräänä aamuna jätettyään siirappisen viestin Saran
puhelinvastaajaan Sigurd katoaa. Saran yrittäessä selvittää, mitä hänen
miehelleen on tapahtunut, valtava talo keskeneräisine huoneineen alkaa
tuntua hetki hetkeltä enemmän uhkaavalta kuin kodikkaalta.

Kun menneisyydestä alkaa paljastua kamalia salaisuuksia, Saran elämä
ja ajatukset lähtevät syöksykierteeseen. Tavarat talossa vaihtavat
paikkaa tai katoavat vain ilmestyäkseen myöhemmin takaisin omille
paikoilleen, ja Sara vannoo kuulevansa askelia yläkerrasta keskellä
yötä. Voiko hän luottaa omaan muistiinsa? Pystyykö ihmismielen
asiantuntija toimimaan rationaalisesti, kun kyse on hänestä itsestään?
Ja kaikkein tärkeimpänä: onko Sara turvassa kotonaan?

HELENE FLOODIN esikoisromaani *Terapeutti* on syvältä viil-
tävä kertomus ihmismielen hauraudesta hädän hetkellä, ja siitä, mitä
kaikkea olemme valmiita tekemään suojellaksemme rakkaimpiamme.